

LRI နီၣ်ကစၢ် တၢ်ကွၢ်ထွဲ

NFOCUS တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ ခိး (ဒ) နီၣ်ဂံၢ်သ့ၣ်တဖၣ်

LRI နီၣ်ကစၢ် တၢ်ကွၢ်ထွဲ 7995 (ခၢၣ်စးကရၢ ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိ)

LRI နီၣ်ကစၢ် တၢ်ကွၢ်ထွဲ 5011 (ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိလၢအအိၣ်သဘျုးထဲဟံလီၤဆီတၢ်)

တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ အခိပညီ

LRI (ပုၤတဂၤစုၣ်စုၣ် အအိၣ်ဒီးမူဒါလၢဖိးသဲစး) နီၣ်ကစၢ် တၢ်ကွၢ်ထွဲန့ၣ် မ့ၢ် HCBS တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ လၢ HCBS တၢ်ညိကွၢ်တၢ်ခွဲး လၢပုၤသးပုၤဒီး ပုၤဒိၣ်တုၣ်ခိၣ်ပုၤ ဒီး ဖိသၣ်လၢနီၣ်ခိကွၢ်ဂီၤတဂ့ၤ (AD) ဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤ ဘၣ်ဃး ကိးမုၢ်န့ၣ် တၢ်အိၣ်မူ တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ (ADLs), တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢ-တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အဂီၢ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဒုတၢ်အူ တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ် ဘၣ်ဃး ကိးမုၢ်န့ၣ် တၢ်အိၣ်မူ (IADLs) ဟ့ၣ်ထီၣ်ဖဲ ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ အဟံၣ် ဒီး တၢ်ကရၢကရိ တၢ်လီၤ အဂၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. LRI တၢ်ကဟ့ၣ်ကယၢ် နီၣ်ကစၢ်တၢ်မၤစၢၤန့ၣ် မၤစၢၤ ပုၤဆါလၢကမၤဝဲၤ အဝဲသ့ၣ် အတၢ်ဖိးတၢ်မၤလၢ အဘၣ်မၤဝဲတဖၣ် တခါဝဲတခါ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤဝဲအံၤန့ၣ်သ့ၣ်ဟ့ၣ်အခွဲးထဲ ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ ဘၣ်အသးလၢ နီၣ်တြၢစကၢတၢ်အခိပညီဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ကွၢ်ထွဲလီၤဆီ

ဒ်အမ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်တၢ်ကွၢ်ထွဲလီၤဆီတၢ်ပိးတၢ်လီ (DD -26)

န့ၣ်လီၤ. ထဲတၢ်လိာ်ဘၣ်အကလုာ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဖဲတၢ်ကွၢ်ထွဲလီၤဆီတၢ်ပိးတၢ်လီန့ၣ်ကဟံၣ်ဃုာ် ဖဲ တၢ်ဟ့ၣ်လီၤအခွဲး တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒွဲးန့ၣ်လီၤ.

- A. တၢ်ကွၢ်ထွဲလီၤဆီန့ၣ်ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤလၢဟ့ၣ်လီၤ - တစိဘၣ်တစိ ဃုာ်ဒီး ADLs ဒီး IADLs လၢအမ့ၢ် အါထီၣ်တၢ်ရဲၣ်လီၤဘၣ်ဃးဒီး တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢမိၢ်ပၢ်မ့တမ့ၢ်ဒိမါဝဲ န့ၣ်ကမၤတၢ်ညိန့ၣ်ဖဲ ဟံၣ်ဖိဃီဖိအပူၤ ပုၤခၢၣ်စးဖိတဂၤအတဟံၣ်ဃုာ်ပုၤနီၣ်ခိကွၢ်ဂီၤတဂ့ၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆူးတၢ်ဆါလၢအယံာ်တဘျုးဃးဒီးသးအနီၣ်ဒ်သီးသီးန့ၣ်လီၤ.
- B. တၢ်ကွၢ်ထွဲလီၤဆီ တၢ်ပိးတၢ်လီ န့ၣ် မၤပုၤထီၣ်ခိဖျါတၢ်တိစၢၤမၤစၢၤဖိးမံမူဒါခိၣ် ဃုာ်ဒီးဟံၣ်ဖိဃီဖိဒီးကွၢ်ကဒါက့ၤဒီဖျါလၢ PCP ကရူၢ်လၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲအသီးန့ၣ်လီၤ.
 - 1. တၢ်ပိးတၢ်လီဝဲအံၤ န့ၣ်ကွၢ်နီၣ်ကစၢ်တၢ်မၤစၢၤတၢ်လိာ်ဘၣ် လၢ တၢ်မၤကလၢထီၣ်ပုၤထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
 - 2. တၢ်မၤန့ၢ်အမးန့ၣ်သ့ၣ်ထီၣ်အသးဖဲ ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိး တၢ်ဖိကသုမၤလၢပုၤဒ်လဲၣ်လၢတၢ်မၤဒီဖျါအဝဲသ့ၣ်နီၣ်ကစၢ်ဒ်ဝဲအဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်မၤစၢၤ တၢ်အိၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်

- A. တၢ်လိာ်ဘၣ်လၢတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတခါစုၣ်စုၣ်အဂီၢ် ဖဲ LRI ပုၤတဂၤတၢ်ကွၢ်ထွဲ အဖီလၢန့ၣ်ကဘၣ်ဆၢတံာ်ခိဖျါတၢ်အစၢဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ကွၢ်ထွဲလီၤဆီတၢ်သမံသမိး ဒီး ဟံၣ်ဃုာ်ဖဲ ပုၤတဂၤ - တၢ်ပညီတၢ်တိကျဲ (PCP) န့ၣ်လီၤ.
- B. ထဲတၢ်လိာ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢ အဘၣ်လိာ်သးလၢတၢ်အခိပညီဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ကွၢ်ထွဲလီၤဆီန့ၣ်ဟံၣ်ဃုာ် ဖဲ တၢ်လၢအသ့ဟ့ၣ်အခွဲးန့ၣ်လီၤ.
- C. LRI နီၣ်ကစၢ်တၢ်ကွၢ်ထွဲ ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်တသ့ၣ်ဟ့ၣ်အပူၤဒ်သီးကဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤတဘျီန့ၣ် အါန့ၢ်ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိတဂၤန့ၣ်လီၤ.
- D. LRI နီၣ်ကစၢ်တၢ်ကွၢ်ထွဲန့ၣ် တသ့အါထီၣ် 4 တနွံန့ၣ်န့ၣ်ရံၣ် 40 ဘၣ်. ဖဲပုၤတဂၤစုၣ်စုၣ်န့ၣ် ဆၢတံာ်သမံသမိးတၢ်လၢတနွံန့ၣ်မ့ၢ်အါထီၣ်န့ၣ်ရံၣ် 40 န့ၣ် , ကဟ့ၣ်လီၤအခွဲး ထဲ န့ၣ်ရံၣ် 40 အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- E. ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိန့ၣ်သ့ၣ်ဆၢတံာ်တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤဖဲတၢ်လီၤတခါ မ့တမ့ၢ်အါန့ၢ်အဟံၣ်ဖျါထီၣ်လၢတၢ်ပိးထွဲ I , ဃုာ်ဒီးသးအနီၣ်တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢတၢ်လိာ်ဘၣ်တနီၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- F. LRI နီၣ်ကစၢ် တၢ်ကွၢ်ထွဲန့ၣ် တသ့ကဲထီၣ် နီၣ်ကစၢ်-တၢ်နီၣ်အကျဲဘၣ်.

တၢ်အကလုာ်လၢလိာ်ဘၣ်

- A. တၢ်မၤအခိပညီသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ကွၢ်ထွဲလီၤဆီတၢ်ပိးတၢ်လီန့ၣ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဖဲတၢ်ပိးထွဲ I ဘၣ်ဃးဒီးလံာ်မၤနီၣ်မၤဃါဝဲအံၤန့ၣ်လီၤ.
- B. တၢ်မၤစၢၤအဝဲအံၤ မ့ၢ် တၢ်မၤစၢၤ-အကွၢ်အဂီၢ် ဒ်သီးဒီး ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်တဂၤမၤစၢၤ ပုၤဆါတဂၤ အတၢ်လိာ်တဖၣ်, မ့တမ့ၢ်, ပုၤလၢအမၤစၢၤတၢ်တဂၤ တဲဘၣ် ပုၤဆါလၢ ကမၤတၢ်မၤလၢအဘၣ်မၤဝဲန့ၣ်လီၤ.
- C. တၢ်မၤစၢၤန့ၣ် တၢ်မၤအီၤတဆၢကတီၢ် တဆၢကတီၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤအီၤတဘျီယုာ်ဃီသ့ၣ်လီၤ.

pg. 3

ခိပ်သူ, စုမူခိပ်မူ, မုတမု တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲတၢ်အံးအဘၣ်	တၢ်ဆူ
တၢ်သူအိၤ နီၣ်တံၢ်ဖိတဖၣ်လၢ ကတိၢ် စုမူသ့ၣ်တဖၣ် ဒီး ခိပ်မူသ့ၣ်တဖၣ်, တၢ်ထူးတၢ် မုတမု တၢ်ခွဲ ခိပ်သူ, တၢ်သူအိၤတၢ်ပလီၤပဒိသးနီၣ်ကစၢ်အံးအညၣ်ပနီၣ်သ့ၣ်တဖၣ် လိာ်ဘၣ်လၢတၢ်တြီၤဘၣ် အဂီၢ်, တၢ်လူၤကွၢ်ဆူ, တၢ်သူအိၤ make-up, ဒီးတၢ်သ့ၣ်ကွၢ် ဒီး မၤယုထီ စုသ့ၣ်တဖၣ် ဒီး မၤန့ၣ်လီၤ.	ပုၤဆူတၢ်အလီၤန့ၣ်ဟံၣ်ဒီး တၢ်ဆူတၢ်ကူတၢ်ကါသ့ၣ်တဖၣ်လၢအဘၣ်အၢၤ ခိၣ်လၢ စဲး မုတမု စု, တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤလီၤတၢ်ကူတၢ်ကါသ့ၣ်တဖၣ် ဒ်အကလုာ်ဒ်ဝဲ, တၢ်ထူးထးခိပ် တၢ်ကူတၢ်ကါ, ချဲး တၢ်ကူတၢ်ကါသ့ၣ်တဖၣ်, ဒီး ဟံၣ်ဘၣ် တၢ်ကူတၢ်ကါသ့ၣ်တဖၣ်, ဒီး ဟံၣ်ဘၣ် တၢ်ကူတၢ်ကါသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
တၢ်မၤန့ၣ်အါထီၣ် တၢ်ဝဲစိာ်တီၢ်တၢ်မၤ	ကသံၣ်ဖိၣ် တၢ်ပၤတၢ်ဆူ
မၤပုၤထီၣ် တၢ်အပတီၢ်ခဲလၢာ် လိာ်ဘၣ် ဒ်သး ကမၤဘၣ်လိာ်ဖိဒုတၢ်ဒီးတၢ်သူအိၤ တၢ်ဝဲစိာ်တီၢ်တၢ်မၤ တဟ့ၣ်ထီၣ် ခိၣ်လၢ ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိအပူၤကွၢ်ထွဲတၢ်ဖိလၢ အကါဒိၣ်ကတၢ် ဒ်သးကလဲၤန့ၣ် တၢ်ကရၢကရိ တၢ်လီၤသ့ၣ်တဖၣ်, လၢအမူၢ် Uber မုတမု တၢ်ဒီး Lyft, တၢ်ဒီး သိလုၣ်ဒီးငါ, တၢ်ဒီး ဘၢး (စံ), တၢ်ဒီး ဃုာ်ဒီးတၢ်ညိကွၢ်တၢ်ခွဲး ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိလၢအဒီးန့ၣ်ကျိၣ်စု မုတမုတၢ်ဒီးလၢ ဟံၣ်ဖိယိဖိ မုတမု တၢ်သကိး န့ၣ်လီၤ. တၢ်အပတီၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သးကဖၣ်န့ၣ် တၢ်ဝဲစိာ်တီၢ်တၢ်မၤ န့ၣ်ကဟံၣ်ဃုာ် တၢ်သူအိၤ အဲ (ပ) မုတမုတၢ်ကိးလၢကရဲၣ်ကျဲၤအဆၢကတီၢ်လၢတၢ်ဒီး, တၢ်အိၣ်ခိး ပုၤဟဲအိၣ်တၢ်လီၤ ဖဲ တၢ်ဃုထၢထီၣ်တဆၢကတီၢ်ပူၤ,တၢ်ဆဲးကျိးလၢပုၤနီၣ်သိလုၣ် မုတမုတၢ်ဖိတၢ်မၤ ဖဲလိာ်ဘၣ်အသး, ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်အပူၤ လၢတၢ်ဒီးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. နီၣ်ကစၢ်တၢ်မၤစၢၤန့ၣ် လိာ်ဘၣ်လၢ အစၢၤကတၢ်ပုၤကညီ တဂၤ ဒ်သး ကဆူခီ ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ ဆူသိလုၣ်အပူၤ မုတမု အချၢ န့ၣ်လီၤ.	မၤပုၤထီၣ် တၢ်အပတီၢ်ခဲလၢာ်လိာ်ဘၣ် ဒ်သး ကပူၤဖျဲး တၢ်ပၤဆူကသံၣ်တၢ်ဘျၢမုတမု တၢ်ဟ့ၣ်-မၤစၢၤ-ဘၣ်ဃးကသံၣ်ကသီ န့ၣ်ကျဲၤ ခိၣ်လၢ ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိပုၤန့ၣ်လီၤကသံၣ်လၢပုၤဆါအဂီၢ် မုတမု ကသံၣ်ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိန့ၣ်လီၤ. တၢ်အပတီၢ်သ့ၣ်တဖၣ် သ့ၣ်ဃုာ် တၢ်မၤပုၤထီၣ်ကသံၣ်သ့ၣ်တဖၣ်, တၢ်မၤလီၤတၢ် ကသံၣ်ဖိၣ်တၢ်ဂံၢ်ဒွဲးလၢအဘၣ်, တၢ်အကလုာ်, ဒီး ကသံၣ်အီတဘျီအဂီၢ် ဒီးန့ၣ်လၢ ကသံၣ်ကျဲး, တၢ်ပတံၤထီၣ် တၢ်ဘၣ်ယီၤတမံၤမံၤ ဘၣ်ဃးဒီး, ကသံၣ်ကသီလၢအဒီးန့ၣ် မုတမုအကဲထီၣ် တၢ်မၤဆၢကတီၢ်လၢကသံၣ်ဖိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်, တၢ်ပၤဆူကသံၣ်ဖိၣ်တၢ်ဂံၢ်ဒွဲးလၢအဘၣ်, တၢ်အကလုာ်, ဒီး ကသံၣ်အီတဘျီအဂီၢ်; မုတမု တၢ်လဲၤန့ၣ်ကသံၣ်တၢ်ဒါသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤ သ့ၣ်ဃုာ်စ့ၢ်ကိး တၢ်ပၤတၢ်ဆူ ကသံၣ်ကသီခိၣ်လၢကျဲၤအမံၤအါမ့ၢ်, တၢ်ဒီးသန့ၤအသးလၢ ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိတၢ်လိာ်ဘၣ်အဖီခိၣ်, လၢအမူၢ် ကသံၣ်ဖိၣ် တၢ်ပၤတၢ်ဆူ ခိၣ် G/J-ကျိၣ်ဘိ, တၢ်ဖဲထးထီၣ်ထံ,ဆဲးကသံၣ်လၢသ့ၣ်ကျိၣ်ပူၤ, တၢ်သါန့ၣ်, တၢ်မၤသဘျီကသံၣ်ဖိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢတၢ်အိၣ်တၢ်အီမုတမုတၢ်အီအပူၤ, မုတမု ကသံၣ်အထံ တၢ်ပၤတၢ်ဆူန့ၣ်လီၤ.
တၢ်ဒုးအိၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်မၤစၢၤ	တၢ်သါထီၣ်သါလီၤ/ပသိၣ် တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲ
ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ လိာ်ဘၣ် ထးခိပ် တၢ်ထီၣ်ဟူးထီၣ်ဂဲၤ, ခပ် တၢ်ဟံၣ်လီၤအလီၤ, တၢ်မၤဟံၣ်ထီၣ်တၢ်အထံအနီၣ်, တၢ်ပၤဆူအံးထွဲကွၢ်ထွဲတၢ် ဒ်သး ကတြီၤဘၣ်ကိာ်ယုၤလီၤသကိး မုတမု တၢ်အကလုာ်သီၣ်, မုတမု တၢ်ဒုးအိၣ်တၢ်အိၣ်လၢကျိၣ်ဘိန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးအိၣ်တၢ်အိၣ်လၢကျိၣ်ဘိန့ၣ် ဟံၣ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ပၤတၢ်ဆူ ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ထံတၢ်နီၣ် မုတမု တၢ်အိၣ်တၢ်အီဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါ လၢ G/J- ကျိၣ်ဘိန့ၣ်လီၤ.	ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ လိာ်ဘၣ် တၢ်ဆူးတၢ်, တၢ်ထူၣ်ဖျိဖိ တၢ်ကွၢ်ထွဲ, တၢ်ကွဲးတၢ်ကွဲးတၢ်ကွၢ်ထွဲ, မုတမု အိးစံၣ်ကွၢ် တၢ်ပၤတၢ်ဆူန့ၣ်လီၤ.
တၢ်ဆဲးကျဲးဆဲးကျိး	တၢ်သွီၤပီၤဘိလၢဆံၣ်ကျိၣ်ဘိ မုတမု Ostomy တၢ်ကွၢ်ထွဲ
ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ တၢ်သ့တၢ်ဘၣ် လၢကဟ့ၣ်ခိၣ်နီၣ် အဝဲသ့ၣ် တၢ်သးလီၤ, တၢ်လိာ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်, ဒီးတၢ်သးစဲ ဖဲ တၢ်ထံၣ်လိာ်သးသ့ၣ်တဖၣ်လၢ အဘၣ်ဃးကသံၣ်ကသီ အတီၢ်ပူၤ ခိၣ်တၢ်သူအိၤအခီပညီအါမံၤအါမ့ၢ်, လၢအမူၢ် တၢ်ကတီၢ် တၢ်ဆဲးကျဲးဆဲးကျိး, တၢ်ကွဲး တၢ်ဆဲးကျဲးဆဲးကျိး, အမဲရကၤတၢ်ပနီၣ်ကျိၣ်, တၢ်ကတီၢ်တၢ်လၢတၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်, တၢ်ဆဲးကျဲးဆဲးကျိးတၢ်ပီးတၢ်လီၤလၢအမၤစၢၤတၢ်မုတမုအဲး (ပ), မုတမုတၢ်ဆိတလဲတၢ်ဂီၤတၢ်ဆဲးကျဲးဆဲးကျိး တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤအတၢ်မၤကျဲ (PECS) န့ၣ်လီၤ.	ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ လိာ်ဘၣ် တၢ်သွီၤပီၤဘိလၢဆံၣ်ကျိၣ်ဘိ မုတမု Ostomy တၢ်ကွၢ်ထွဲန့ၣ်လီၤ.